

ASUTAJAÕIGUSTE TEOSTAMISE ARUANNE

Maaelu Edendamise Sihtasutuse (MES) 2012. aasta üldaruanne

Vastavalt Vabariigi Valitsuse 8. aprilli 2010. a määruse nr 46 Nõuded riigi osaluse valitsemise aruande ning asutaja - ja liikmeõiguste teostamise aruannete sisule ning nende esitamise kord ja vormid nõuetele

Maaelu Edendamise Sihtasutuse (edaspidi ka „sihtasutus“, „MES“) tegevuse algusajaks võib pidada 19. juulit 1993. a, kui valitsuse otsusega moodustati Põllumajanduse ja Maaelu Krediteerimise Fond. Sihtasutus Põllumajanduse ja Maaelu Krediteerimise Fond ühines 2001. aastal Maaelu Edendamise Sihtasutusega. Ühinenud sihtasutuse kapitaliks kujunes 33,2 miljonit eurot.

Maaelu Edendamise Sihtasutus on isemajandav eraõiguslik juriidiline isik ja ühinemise hetkest riigieelarvelisi vahendeid sihtkapitali suurendamiseks antud ei ole.

Sihtasutuse tegevuse eesmärk on Eesti maapiirkonna majandusliku arengu toetamine ettevõtlast soodustavate sihtprogrammide rakendamise kaudu. Sihtprogrammide rakendamine aitab parandada ligipääsu finantsvahenditele, toetada maapiirkonna tasakaalustatud arengut, levitada maaelualast teavet, toetada kutseõpet ning kujundada maaelu mainet.

Maaelu Edendamise Sihtasutuse 2012. aasta tegevus toimus nõukogu poolt kinnitatud tegevuse eesmärkide ja eelarve alusel. Tegevus on jaotatud:

- 1) laenude ja võlakohustuste tagamine (garanteerimine);
- 2) laenutegevus;
- 3) maaelu maine kujundamine;
- 4) tegevus riigi poolt antavate ülesannete täitjana;
- 5) arendustegevus;
- 6) sihtasutuse juhtimine.

Sihtasutus lõpetas majandusaasta 388 643 eurose kasumiga.

1. Laenude ja võlakohustuste tagamine

Sihtasutuse tagamistegevus toetub Tagatiste abikavale. Tagatiste abikava eesmärk on võimaldada väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele juurdepääsu rahalistele vahenditele riigi sihtasutuse kapitali toel. Tagatiskava kohaldatakse kõigile majandusharudele, kaasaarvatud põllumajandus-, kalandus- ja transpordisektor.

2012. aastal sõlmiti 301 tagatislepingut (2011. aastal 340) tagamiskohustusega 28,5 miljonit eurot (2011. aastal 32,1). Tagatislepingud võimaldasid ettevõtjail saada krediitiasutustelt laenu 47,7 miljonit eurot (2011. aastal 53,7). Tagatise keskmine suurus 2012. aastal oli 94,7 tuhat eurot, tõustes aastaga 0,3%. Tagatise osakaal laenust oli keskmiselt 59,7 protsenti (2011. aastal 59,8 %).

Tagatisportfell seisuga 31.12.2012 oli 41,9 mln € (31.12.2011. aastal 42,3). Sihtasutuse poolt tagatud pangalaenude 75,8 miljoni euro suurune jääkväärtus jäi aastaga praktiliselt muutumatuks (31.12.2011 oli 75,6). Tagatisportfelli suhe tagatud laenude jääkväärtusesse pisut langes – 56 protsendilt 55,2 protsendini.

2. Laenutegevus

MESi laenutegevus tugineb abikaval (Euroopa Komisjon, Abi nr 606/2007), mis sätestab olulised

tingimused laenamiseks läbi krediidasutuste.

Rahalises arvestuses toimus 2012. aasta laenutegevus 2011. aastaga võrreldes väiksemas mahu. Laenati 5,5 miljonit eurot 14 kliendile. 2011. aastal oli laenukäive 11,3 miljonit eurot ja klientide arv 89. Laenuportfell vähenes ühe aastaga 33,1 miljonilt eurolt 30,4 miljoni euroni.

Peamine laenukoode on laen krediidi- ja finantseerimisasutuse vahendusel. Pankade kaudu laenati 99% laenu kogumahust. Sihtasutuse ressursi kasutati põllumajandussektori ettevõtete rahastamiseks (3,3 miljonit eurot), toiduainetööstuse rahastamiseks (1,8 miljonit eurot) ja kalandusega tegelevate firmade rahastamiseks (0,5 miljonit).

Sihtasutus andis 46 000 euro ulatuses otselaene mittetulundusühingutele. Finantseeriti üksnes nende MTÜde tegevuskulusid, kes saavad toetust Eesti maaelu arengukava 2007-2013 meetme 4 (LEADER meede) ja Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 rakenduskava meetme 4.1 (Kalanduspiirkondade säästev areng) raames.

3. Maaelu maine kujundamine

2012. aastal andis sihtasutus maamajanduslike kutseõppeasutuste õpilastele õppetoetust, Eesti Maaülikooli maamajanduslike õppekavade kahele üliõpilasele ühekordset toetust, tunnustas parimaid maamajanduseriala õpilasi ja parimat õpetajat ning andis välja parima piima- ja lihaväisekarjakasvataja aunimetused.

Maamajanduslikku kutseharidust omandavatele õpilastele on sihtasutus maksnud õppetoetust 2003. aastast. Õppetoetuse eesmärk on suunata noori kutseharidust omandama, tagamaks maaettevõtjatele haritud tööjõudu. Aruandeaastal sõlmiti lepingud 8 kutseõppeasutuse 87 õpilasega ning toetust maksti 101 511 eurot. Õppetoetuse suurus sõltub õpiedukusest ja õppetööst osavõtust. Kokku on MES õppetoetust maksnud 1,44 miljonit eurot. 2012. aastal sai MES õppetoetuse maksmiseks raha Põllumajandusministeeriumi eelarvest. 2013. aastaks on Põllumajandusministeeriumi eelarves planeeritud õppetoetusteks 110 000 eurot, lepingud plaanitakse sõlmida ligikaudu 100 õpilasega.

Kahele Eesti Maaülikooli üliõpilasele maksis MES ühekordset toetust 1 266 eurot.

4. MESi tegevus riigi poolt antavate ülesannete täitjana

2010. aasta algusest koordineerib MES Eesti põllu- ja maamajanduse nõuandesüsteemi. Tegevusi (tasuta nõuanne põllumajandustootjatele, koolituste ja infopäevade korraldamine nii konsulentidele kui ka põllumajandustootjatele, konsulentide praktika ja alustavate konsulentide tegevuse toetamine jne) rahastati riigieelarvest 546 892 euroga, sealhulgas riigi- ja teadusinformatsiooni levitamine 157 032 ja põllumajandustootjate tasuta nõustamine 70 080 euroga.

MES korraldas või osales 531 korral (infopäevad, Ühise Tegutsemise Kokkuleppe koosolekud, kahepoolsed kohtumised) nõuandesüsteemi arendamise teemalisel arutelul, et täita Nõuandesüsteemi arengukavas püstitatud eesmärgid. Erinevatest huvidest tulenevalt ei leppinud osapooled kokku ühtse organisatsiooni moodustamist nõuandesüsteemi arendamiseks ja seetõttu pakkus MES välja võimaluse arendada üleriigiline nõuandestruktuur välja sihtasutuse allüksusena. Järgmisel majandusaastal tegeletakse koostöös põllumajandusorganisatsioonidega selle teemaga edasi.

Alates 2010. aastast osaleb sihtasutus projektis Baltic Deal, mis on Läänemere äärsete riikide keskkonnakaitseline koostööprojekt. 2012. aastal korraldati projekti raames õppereise tootjatele ja konsulentidele, infopäevi taludes, konverents Veeforum 2012, samuti osaleti rahvusvahelistel koosolekutel ja konverentsidel ning viidi näidistaludes läbi erinevaid analüüse. 2013. aasta

tegevustena on planeeritud mitmeid rahvusvahelisi üritusi ning õppepäevi, tootjatele alustatakse keskkonnalase ekspertnõu andmist. Projekt Baltic Deal lõpeb sügisel 2013.

5. Arendustegevus

Aruandeaastal jõudis lõppfaasi kalandussektori ettevõtjate jaoks uute toetusmeetmete väljatöötamine. Sihtasutus sõlmis 2012. aastal põllumajandusministeeriumiga lepingu, mille alusel ministeerium andis sihtasutusele täitmiseks soodustava majandushalduse ülesande, mis seisneb finantskorraldusvahendite rakendamises Eesti kalandussektoris.

Ministeerium annab finantskorraldusvahendi rakendamiseks vajalikud rahalised vahendid, kusjuures sihtasutus valitseb neid vahendeid sihtasutuse põhikirja punktis 3.1.2 sätestatu alusel oma varast lahus ega seo finantskorraldusvahendi rakendamist oma vara arvel tehtava tehinguga ja vastupidi. Sihtasutusel on finantskorraldusvahendite rakendamisega seoses õigus nn valitsemistasule, mille arvelt kaetakse finantskorraldusvahendite rakendamisega seonduvad kulud.

6. Sihtasutuse juhtimine

Nõukogu on sihtasutuse juhtimisorgan. Nõukogu ülesandeks on sihtasutuse tegevuse kavandamine, sihtasutuse juhtimise korraldamine ja järelevalve teostamine sihtasutuse tegevuse üle. Oma ülesannete täitmiseks on nõukogul seadustest ja sihtasutuse põhikirjast tulenevad õigused ja kohustused. Nõukogu töö toimub kinnitatud reglemendi alusel. Nõukogu liikmetele makstakse tasu vastavalt Riigi eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemise seadusele ja Põllumajandusministri käskkirjale (12.03.2003 nr 152).

Nõukogu on kolme kuni viieteistkümne liikmeline. Nõukogu liikmed määratakse põllumajandusministri poolt viieks aastaks, vähemalt üks nõukogu liige määratakse rahandusministri ettepanekul.

Kui 2011. aastal oli maksimum arv nõukogu liikmeid, siis 2012. aastal vähenes nõukogu liikmete arv 14ni.

Sihtasutuse igapäevase tegevuse juhtimisel viib nõukogu otsused ellu juhatus. Juhatus liikmed nimetab nõukogu ja juhatus liikme ametiaeg on viis aastat. 2012. aastal toimus muudatus sihtasutuse juhatuses. Alates augustist 2012 on juhatus kolmeliikmeline (varem kahe liikmeline).

Juhatus on kohustatud esitama nõukogule vähemalt kord nelja kuu jooksul ülevaate sihtasutuse majandustegevusest ja majanduslikust seisundist, samuti teatama kohe sihtasutuse majandusliku seisundi olulisest halvenemisest ja muudest sihtasutuse majandustegevusega seotud olulistest asjaoludest.

Lisaks põhikirjast tulenevale aruandlusele esitab juhatus nõukogule järgnevad aruanded:

1. perioodil väljastatud tagatislepingud (tagatisklientide analüüs maakondade ja tegevusalade lõikes) 1 kord kvartalis;
2. perioodil väljastatud laenulepingud (laenuklientide analüüs maakondade ja tegevusalade lõikes) 1 kord kvartalis;
3. laenulepinguid mittetäitvate laenusajate nimekiri 1 kord kvartalis;
4. tagatislepingute nimekiri (sh provisjonid) 1 kord aastas;
5. laenulepingute nimekiri (sh allahindlused) 1 kord aastas;
6. informatsioon krediidi- ja finantseerimisasutuste riskide kontsentratsioonist 1 kord aastas.

Nõukogu ainupädevuses on:

1. sihtasutuse tegevuskava kinnitamine;
2. sihtasutuse aastaelarve ja majandusaasta aruande kinnitamine;
3. sihtasutuse struktuuri kinnitamine;

4. sihtasutuse varade kasutamise üldpõhimõtete kinnitamine;
5. sihtasutuse poolt võetavate tasu- ja intressimäärade kinnitamine;
6. sihtasutuse audiitori valimine ja temale makstava tasu suuruse otsustamine;
7. juhatuse liikmete nimetamine, nende vastutusvaldkondade kindlaksmääramine ja juhatuse liikmete tagasikutsumise otsustamine;
8. juhatuse liikmete tasu suuruse ja maksmise korra otsustamine;
9. nõusoleku andmine igapäevase majandustegevuse raamest väljuvate tehingute tegemiseks.

2012. aastal oli nõukogu otsustuspädevuses laenude ja/või tagatiste andmine, kui:

1. ettevõtjale antud laenud ja/või ettevõtja kohustuste tagamiseks antud tagatised kokku ületavad 200 000 eurot;
2. ühe ettevõtja kohustuse tagamiseks antav(ad) tagatis(ed) ei ületa 2 500 000 eurot ja laenamine krediidi- ja finantseerimisasutusele, kui ühe taotluse suurus ületab 750 000 eurot (otsuste langetamise pädevus tekib siis, kui laenu summa ületab 50% Euroopa Komisjoni abi N 606/2007 sätestatud piirmäära. Eelnevalt positiivselt otsustatud taotlusi ei summeerita).

Nõukogu koosolekud toimuvad vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem, kui kord kvartalis. 2012. aastal toimus 14 nõukogu koosolekut.